

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı**

tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün

96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

Hakkâri ilimiz Şemdinli ilçesine bağlı Yeni Mahalle'de (Eski Kılıç Mahallesi) yaklaşık 13 hanenin uzun süredir temel kamusal altyapı ve hizmetlerden mahrum bırakılması, sosyal devlet ilkesinin ve eşit yurttaşlık temelinde kamu hizmeti sunma yükümlülüğünün sahada karşılık bulmadığını ortaya koymaktadır. Mahallenin Selahattin Eyyubi Caddesi'ne bağlanan bir ulaşım yolunun bulunmaması nedeniyle yurttaşlar yılın önemli bir bölümünde sağlık, eğitim ve acil durum hizmetlerine erişimde ciddi güçlüklerle karşılaşmakta; özellikle hastaların ilkel ve güvensiz koşullarda taşınmak zorunda kalması yaşam ve sağlık hakkı bakımından telafisi güç riskler doğurmaktadır. Acil durumlarda itfaiye ve sağlık ekiplerinin mahalleye fiilen erişememesi ise kamu otoritelerinin yaşam güvenliğini sağlama yükümlülüğü açısından yapısal bir zafiyete işaret etmektedir.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde düzenlenen sosyal hukuk devleti ilkesi ile 5'inci maddede devlete yüklenen, kişinin temel hak ve özgürlüklerini koruma ve geliştirme ödevi; 17'nci maddede güvence altına alınan yaşam hakkı ve 56'ncı maddede düzenlenen sağlık hakkı birlikte değerlendirildiğinde, idarenin yalnızca pasif bir konumda kalamayacağı, yurttaşların insan onuruna yakışır yaşam koşullarına erişimini sağlayacak altyapı ve hizmetleri planlı ve etkin biçimde tesis etmekle yükümlü olduğu açıktır. Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesi ise kamu hizmetlerinin sunumunda bölgesel ve sosyo-ekonomik farklılıkların derinleşmesine yol açan uygulamaların önlenmesini zorunlu kılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca yerel idareler; yol yapımı, bakım ve onarımı ile altyapı hizmetlerini yerine getirmekle görevlidir. 3194 sayılı İmar Kanunu planlı kentleşme ve altyapı bütünlüğünü idarenin sorumluluğu olarak tanımlarken, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu herkesin sağlık hizmetlerine erişimini güvence altına almakta ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin yaygın, sürekli ve ulaşılabilir şekilde örgütlenmesini kamu otoritelerinin temel görevi olarak belirlemektedir. Buna rağmen söz konusu mahallede bir sağlık biriminin bulunmaması ve ulaşım altyapısının yetersizliği nedeniyle mevcut sağlık hizmetlerine erişimin de ciddi biçimde kısıtlanması, idarenin pozitif yükümlülüklerinin etkin biçimde yerine getirilmediğini göstermektedir.

Yurttaşların tekrarlanan başvurularına rağmen kalıcı bir çözüm üretilmemiş olması; kamu yönetiminde planlama, koordinasyon ve denetim mekanizmalarının etkinliği açısından sorgulanması gereken bir tablo ortaya çıkarmaktadır. Kırsal ve dezavantajlı yerleşim alanlarında yaşayan yurttaşların temel kamusal hizmetlerden mahrum kalması, bölgesel eşitsizlikleri derinleştiren ve sosyal adalet ilkesini zedeleyen yapısal bir soruna işaret etmektedir.

Bu itibarla, Hakkâri ilimiz Şemdinli ilçesi Yeni Mahalle'de ortaya çıkan altyapı ve hizmet eksikliklerinin ivedilikle giderilmesi, mahallenin Selahattin Eyyubi Caddesi'ne bağlanan ulaşım yolunun ve temel altyapısının gecikmeksizin inşa edilmesi, yaşam ve sağlık hakkının güvence altına alınması ve benzer mağduriyetlerin tekrarının önlenmesi amacıyla ilgili bakanlıkların gerekli idari, teknik ve mali girişimleri derhal başlatması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Hakkâri ilimiz Şemdinli ilçesi Yeni Mahalle'nin Selahattin Eyyubi Caddesi'ne bağlanan bir ulaşım yolunun bugüne kadar yapılmamış olmasının idari, hukuki ve bütçesel gerekçeleri nelerdir?
2. Söz konusu mahalleye ilişkin yol ve altyapı ihtiyacına dair Bakanlığınıza intikal eden başvuru ve şikâyet sayısı kaçtır? Bu başvurular üzerine hangi işlemler tesis edilmiştir?
3. Yeni Mahalle için kısa, orta ve uzun vadeli bir altyapı ve ulaşım planlaması yapılmış mıdır? Yapılmış ise yatırım takvimi ve öngörülen bütçe nedir?
4. Acil sağlık ve itfaiye hizmetlerinin mahalleye erişememesi nedeniyle oluşabilecek risklere ilişkin Bakanlığınıza yapılmış bir denetim veya risk analizi var mıdır?
5. Yerel idarelerin söz konusu mahalledeki yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğine dair herhangi bir idari inceleme veya teftiş yürütülmüş müdür?
6. Kırsal ve dezavantajlı yerleşim alanlarında altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesine yönelik Bakanlığınızın yürüttüğü özel programlar kapsamında Yeni Mahalle için planlanan somut bir çalışma var mıdır?